

Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Poskytujeme cílenou podporu žákům s odlišným mateřským jazykem (OMJ) tak, aby se co nejdříve mohli zapojit do běžné výuky, a následně dlouhodobě podporujeme rozvoj jejich akademického jazyka, aby jejich účast ve vzdělávání mohla být ve všech předmětech co nejefektivnější a aby mohl každý žák plně rozvinout své studijní schopnosti a potenciál.

Žáci s OMJ jsou zařazeni do ročníku, kterému odpovídají věkem s přihlédnutím k dosavadnímu průběhu vzdělávání, respektive k jazykové vybavenosti žáka.

Na podpoře žáků s OMJ se aktivně podílí ředitel školy, učitel češtiny jako dalšího jazyka (ČDJ) a několik dalších přidružených pedagogů.

Po příchodu nového žáka s OMJ do školy učitel ČDJ provede orientační jazykovou diagnostiku, aby zjistil úroveň znalosti češtiny žáka a mohl na základě toho vhodně nastavit jeho podporu. Výsledky jazykové diagnostiky učitel ČDJ konzultuje s ostatními pedagogy.

Na základě výsledků jazykové diagnostiky pedagogové vytváří pro žáka individuální Plán jazykové podpory (PJP), ve kterém mu v jednotlivých předmětech výuky stanovují individuální vzdělávací cíle, které jsou pro něj vzhledem k jeho jazykové bariéře reálně dosažitelné.

Žáky s OMJ, kteří mají kromě nedostatečné znalosti ČDJ další přidružený problém, škola po domluvě se zákonnými zástupci odesílá na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Pokud má žák v rámci podpůrných opatření druhého či vyššího stupně doporučeno poradenským zařízením vypracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP), škola rozhodne o poskytování vzdělávání podle IVP a IVP vypracuje. Se vzděláváním dle IVP musí souhlasit zákonní zástupci žáka. Plány podpory (PJP a IVP) žáků s OMJ škola průběžně vyhodnocuje. Pokud shledá, že stávající podpůrná opatření nevedou k naplnění stanovených cílů, jsou podpůrná opatření přehodnocena a upravena – buď samotnou školou v rámci prvního stupně podpůrných opatření (PJP) nebo na doporučení pedagogicko-psychologické poradny v rámci druhého či vyššího stupně podpůrných opatření (IVP). Podpůrná opatření jsou tedy průběžně upravována tak, aby co nejlépe odpovídala aktuálním potřebám žáků s OMJ. Žákovi s OMJ učitel ČDJ zajistí výuku ČDJ v adekvátním rozsahu dle výsledků jeho jazykové diagnostiky, případně ho zařadí do vhodné skupiny pro výuku ČDJ, a ve spolupráci s jeho třídním učitelem a koordinátorem pro začleňování žáků s OMJ upraví jeho rozvrh tak, aby se mohl účastnit ČDJ v době běžné výuky. Žáci jsou na výuku ČDJ se souhlasem zákonných zástupců částečně uvolňováni z běžné výuky na základě § 50 školského zákona. Při rozhodování, z jakých hodin

jsou žáci uvolňováni, hraje roli jazyková vybavenost žáků a domluva s pedagogy. Škola žákům s OMJ dle jejich PJP/IVP poskytuje kromě výuky ČDJ také pedagogickou intervenci.

Žákům s OMJ jsou kromě výuky ČDJ poskytovány také uzpůsobené pracovní listy, uzpůsobené zadávání školních prací a aktivit. Žákům jsou nastavovány realistické individuální vzdělávací cíle a výuka je upravena obsahově i rozsahově. K dispozici jsou i asistenti pedagoga, kteří mohou při výuce žákovi pomáhat s pochopením učiva a ujistit jej, že pracuje správně.

Žákům s OMJ škola poskytuje také doučování ČDJ a dalších předmětů běžné výuky v odpoledních hodinách, stejně tak jako všem ostatním žákům, kteří o to projeví zájem, dle aktuálních možností a prostředků školy.

V souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. škola považuje nedostatečnou znalost českého jazyka žáka za závažnou souvislost, která ovlivňuje jeho výkon, a tuto skutečnost je nutné zohlednit při hodnocení žáka s OMJ. Žáci s OMJ jsou proto hodnoceni za individuální pokrok, podle toho, nakolik se jim daří plnit individuální vzdělávací cíle stanovené v konkrétním plánu podpory (PJP/IVP). Při hodnocení ve všech předmětech pedagogové kladou důraz na motivační složku a využívají slovní a formativní hodnocení.

Po příchodu nového žáka s OMJ do školy proběhne domluva mezi třídním učitelem a učitelem ČDJ, kdy se ujasňují žakovy potřeby nejen ve vzdělávání, ale i v oblasti adaptace a socializace v novém školním i kulturním prostředí. Na základě toho je domluvena vhodná podpora pro žáka z výše uvedených.

Škola zváží zapojení pomáhajícího spolužáka, tzv. „patrona“, který bude novému žákovi nápomocný v prvních dnech a týdnech. Třídní učitel posadí nového žáka vedle jeho „patrona“. Hned na začátku také škola nastavuje komunikaci se zákonnými zástupci žáka s OMJ a domlouvá se na způsobu a pravidlech vzájemné spolupráce tak, aby vyhovovala oběma stranám. V případě potřeby při komunikaci s rodiči žáků s OMJ škola zapojuje tlumočnický. Pedagogové si uvědomují potenciál jazykové a kulturní rozmanitosti svých žáků a cíleně aktivují jejich předchozí znalosti, zkušenosti i jazykovou výbavu. Škola realizuje řadu aktivit, které ve školním prostředí zviditelňují vícejazyčnost a multikulturalitu, abych tím více podpořila identitu a sebevědomí žáků s OMJ a usnadnila jejich integraci v novém prostředí. Současně pedagogové podporují třídní kolektiv, aby přijímal vícejazyčnost jako přirozený jev, který může vzdělávání obohatit.